

SL | ΤΕΥΧΟΣ 18.

ΠΑΝΟΣ ΧΑΡΙΤΟΓΛΟΥ

ΜΕ ΤΟ ΜΑΧΑΙΡΙ ΣΤΟ ΚΟΚΚΑΛΟ

Η θεατρική ιστορία του Πάνου Χαρίτογλου πάει πολύ παλιά, πολύ πίσω. Γιατί δεν είναι κάτι που απλώς δημιουργήθηκε στην εφηβεία του ως επιτακτική ανάγκη και επιθυμία. Ο Πάνος Χαρίτογλου γεννήθηκε, μεγάλωσε στο σανίδι. Κυριολεκτικά. Γνώρισε το πάλκο από μωρό παιδί δίπλα σε θεατρίνους και μουσικούς ενός "μπουλουκιού" από αυτά που άλλοτε όργωναν την επαρχία, μαθαίνοντας το θέατρο από τη βάση του.

"Μαχαίρι στο Κόκκαλο", Κ.Θ.Β.Ε., Υπερώο.
Σκηνικά-κοστούμια Τίτι Κυριακίδου.

ΝΟΣ ΧΑΡΙΤΟΓΛΟΥ

Είδε κι έπαιξε θέατρο κοντά τους, σε πλατείες, σε αποθήκες, κάτω από τέντα, χωρίς τέντα, χωρίς ηλεκτρικό, με λάμπες λουξ, κωμωδίες, δράματα, επιθεώρηση, έπαιξε μουσική δίπλα στ' αδέρφια του και τον μουσικό πατέρα τους, επιχειρηματία, "θεατρώνη" του "Μακεδονικού Άρματος Θέσπιδος", όπως λεγόταν ο θιασός τους.

Έτσι πέρασαν τα παιδικά καλοκαίρια του οργώνοντας τη Μακεδονία, ενώ

τους χειμώνες τον περίμενε η Θεσσαλονίκη -όπως άλλωστε ποτέ δε σταμάτησε να τον καλοδέχεται από τις ανά τον κόσμο περιοδείες του-, το σχολείο, και πάλι ξανά και ξανά θέατρο, μέχρι τα είκοσι που κατατάχθηκε στο στρατό, για να συνεχίσει κι εκεί τη γνωστή του τέχνη, ως φαντάρος-ηθοποιός στο Στρατιωτικό Θέατρο, μαζί με συναδέλφους του τότε και του σήμερα, όπως ο Γκόπης, ο Βελέτζας, ο Βουτσάς, ο Παπαδάκης, ο Κάπης.

Συνειδητοποιώντας ότι ήθελε να εμβαθύνει και να μελετήσει το θέατρο, να κάνει επιστημονική δουλειά που θα τον προχωρούσε πέρα απ' ό,τι τα ελληνικά δεδομένα της εποχής πρόσφεραν, φεύγει στην Αμερική, για να μη στεριώσει, περνάει στην Αγγλία για να μην του αρέσει ούτε εκεί και καταλήγει στην Αυστρία, στη Βιέννη και στο πανεπιστήμιό της ως μαθητής θεατρολογίας, ενώ παράλληλα ως "ακροατής" στην Ακαδημία Μαξ Ράινχαρτ παρακολουθεί μαθήματα υποκριτικής και σκηνοθεσίας. Χάρη στο πάθος του για δουλειά αναλαμβάνει και την πρώτη του σκηνοθεσία. Είναι "Ο τετραγωνισμός του κύκλου" του Μπατάγιεφ, ακολουθεί μία δεύτερη, και τέλος ένα απόρριπτο πτυχίο και μία πρόταση από το Λαϊκό Κρατικό Θέατρο του Ρόστοκ στην Ανατολική Γερμανία.

Έτσι το '62 με το "Τόσα Πολλά Παιδιά" του Σέβορι κάνει την πρώτη του επαγγελματική επιτυχία, το μεταφέρει στην τηλεόραση και σύντομα αναλαμβάνει και τον πρώτο του Σαίξπηρ με τη "Στρίγγλα που έγινε αγνάκι". Στο Ρόστοκ το θέατρο τυγχάνει ιερής προήλωσης και αντιμετώπισης, οι πρόβες κρατάν μήνες, βαθιά τομή από σκηνοθέτες κι ηθοποιούς. Ο Πάνος Χαρίτογλου αναλαμβάνει δραματουργικές υποχρεώσεις, αναγκαϊότητα σημαντική για τις εννέα σκηνές που έχει υπό την

αιγίδα του το θέατρο. η πρόκληση να σκηνοθετείς κάνοντας λεπτή κριτική στο καθεστώς είναι μεγάλη, και οι απαντες προτάσεις τον κρατάν για χρόνια εκεί. Ανεβάζει αμερικανικό θέατρο, Ουίλιαμς, Μίλλερ, τον κάνουν διευθυντή πρόζας, ανατρέπει τον Σίλερ στήνοντας μία "θετική" "Μαρία Στιούαρτ", αντιμαρξιστική κι ενοχλητική για το συντηρητικό καθεστώς, ενώ η μεγάλη του ρήξη με το Κομμουνιστικό Κόμμα, το οποίο άλλωστε ήδη είχε ψηφίσει νόμο που έφραζε την άνοδο μη κομματικών στελεχών σε ψηλές θέσεις, έρχεται με το "Νύχτα μ' επισκέπτες" του Πίτερ Βάις.

"Το θέατρο κάνει κριτική, ρίχνει φως και φωτίζει τα τραγικά της δομής της κοινωνίας, είτε το θέλει είτε δεν το θέλει", λέει ο Πάνος Χαρίτογλου. που το '70 πληρώνει με τη θέση του στο Ρόστοκ την κριτική του για να μεταναστεύσει για μία ακόμα φορά στη Δυτική τότε Γερμανία όπου οι παλιές καλές συνθήκες του Ρόστοκ δεν θα βρίσκαν καλλιεργήσιμο έδαφος. Εκεί το θέατρο δε θα του πρόσφερε τον άπλετο χρόνο και τη λεπτομερή δουλειά που είχε συνηθίσει.

Δυσκολεύτηκε να προσαρμοστεί στους ρυθμούς που ήθελε μία παράσταση χωρίς πολλά πολλά να είναι έτοιμη μέσα σε έξι εβδομάδες, αλλά επέζησε. Και σαν γνήσιος "τσιγγάνος" του θεάτρου, ξεκινά τη νέα του καριέρα από πόλη σε πόλη κι από γερμανόφωνη χώρα σε χώρα, για να καταξιωθεί, ενώ η παλιά του γενέτειρα, η Θεσσαλονίκη και το Κρατικό της Θέατρο τον καλεί για την πρώτη του δουλειά στην Ελλάδα. Με διευθυντή τον Κιτσόπουλο, Πιραντέλο: "Ο Άνθρωπος, το Κτήνος και η Αρετή". Αμέσως ύστερα ακολουθεί το Θεατρικό Εργαστήρι με τον "Μπίτερμαν και τους Εμπρηστές", κι άλλες συνεργασίες κοντά τους, για να 'ρθει η σειρά του Βολανάνη να του προτείνει μία ακόμα παράσταση στο Κρατικό, που αποδείχτηκε μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες του, τη "Σαμιά" του Μένανδρου.

Τα χρόνια πέρασαν, ο Πάνος Χαρίτογλου έκανε βάση του το Μόναχο, την Ελλάδα τόπο διακοπών, τη Θεσσαλονίκη και το ΚΘΒΕ μόνιμη θεατρική στέγη, απαριθμώντας γύρω στις είκοσι πέντε σκηνοθεσίες, ενώ στην ενωμένη πια Γερμανία προστέθηκε στην ιδιότητα του σκηνοθέτη θεάτρου κι αυτή του παραγωγού τηλεοπτικών θεατρικών μεταφορών, μια και είναι μέλος εταιρείας παραγωγής για τη γερμανική τηλεόραση.

Έχοντας δουλέψει και δουλέψει με σημαντικούς Γερμανούς ηθοποιούς, αν τον ρωτήσεις πώς συγκρίνεται το γερμανικό με το ελληνικό θέατρο θα σου πει ότι ακριβώς αυτό το αγνό και το ακατέργαστο του Έλληνα ηθοποιού είναι αυτό που τον γοητεύει. Ότι τους προτιμάει από τους σίγουρους και ακαδημαϊκούς ηθοποιούς του γερμανικού θεάτρου κι ότι "Με τους Έλληνες ανακαλύπτα πτυχές τους που ούτε κι ίδιοι δε φανταζόντουσαν", βάζοντας βαθιά "το μαχαίρι στο κόκαλο"

να χρησιμοποιήσω τη γνωστή έκφραση -τίτλο συνάμα του έργου του Κώστω Μουρσελά που πρόσφατα ο Πάνος Χαρίτογλου έστησε στο Υπερώο του Κρατικού με σκηνικά-κοστούμια της Τίτις Κυριακίδου και στους δύο πρωταγωνιστικούς ρόλους τον Στράτο Τρίπκο και τη Σάσα Καστούρα. Έργο-καταγγελία για την έκπτωση του ανθρώπου απέναντι στο δόος για δύναμη, έξουσία, χρήμα. Ένα έργο σύγχρονο παρ' όλα τα είκοσι χρόνια του. Ο Πάνος Χαρίτογλου, γέννημα-θρέμμα Θεσσαλονικιός και Θεσσαλονικιό σκηνοθέτης γεννήθηκε, μεγάλωσε στο σανίδι. Κυριολεκτικά! ■

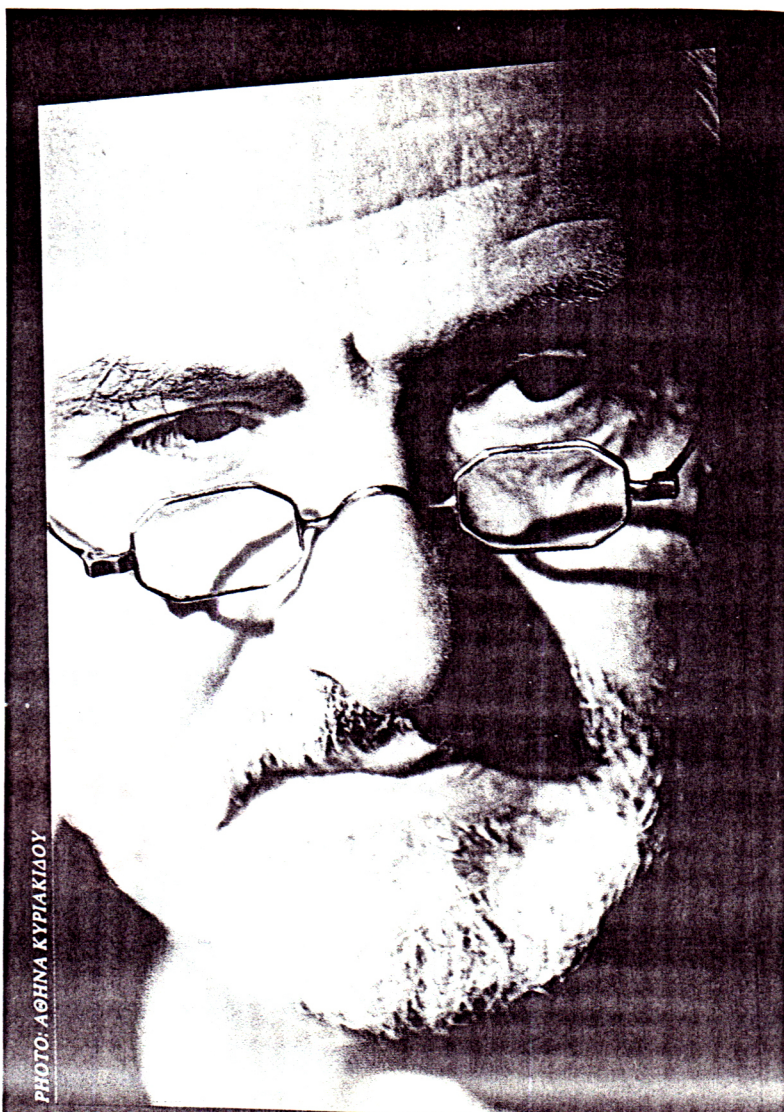

PHOTO: ΑΘΗΝΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ

"Με τους Έλληνες ηθοποιούς ανακαλύπτω πτυχές τους που ούτε κι οι ίδιοι δε φανταζόντουσαν"

